

EMILY'YE BİR GÜL

Seçme Öyküler

William Faulkner 1897'de Mississippi, New Albany'de doğdu. Ailesinin onur, beyazların sosyal konumu, tarihi kahramanlıklar gibi konulara yaklaşımı Faulkner'a yapıtları için malzeme oluşturdu. 1915'te okuldan ayrıldı ve büyük-babasının bankasında çalışmaya başladı. 1918'de, çok kısa boylu olduğu için Amerikan Ordusu'na kabul edilmeyince Kanada Hava Kuvvetleri'ne başvurdu. Askeri eğitim gördüğü sırada savaş sona erdiği için aktif görevde bulunamadı. 1919'da askerden geri döndüğünde Mississippi Üniversitesi'ne girdi. Bir yıl sonra öğrenimini yarıda bırakıp New York'a gitti ve bir kitapçıda çalışmaya başladı. 1924'te şiirlerini bir araya getiren ilk kitabı *The Marble Faun*, New Orleans'ta yayımlandı. İlk romanı *Soldier's Pay*'i 1925'te New Orleans'ta yazdı ve bir yıl sonra yayımlandı. Yazarlık hayatının en verimli dönemi 1929 yılında *Ses ve Öfke*'nin yayımlanmasıyla başladı ve *Döşegimde Ölürlen* (1930), *Ağustos Işığı* (1932), *Pylon* (1935), *Abşalom, Abşalom!* (1936), *Yenilmeyenler* (1938), *Çılgın Palmiyeler* (1939), *Köy* (1940) ve *Kurtar Halkımı Musa* (1942) ile devam etti. Bir dönem MGM, Twentieth Century-Fox ve Warner Brothers için senaryo yazarlığı yaparak geçimini sağladı. İkinci Dünya Savaşı'nın bitiminde ülkesinde romanlarının neredeyse hiçbirinin yeni basımı bulunamayan Faulkner, önce Fransız edebiyat dünyasında gördüğü ilgi, ardından da Malcolm Cowley'nin hazırladığı *The Portable Faulkner* başlıklı antoloji sayesinde yeniden keşfedildi. 1949 yılında, "Çağdaş Amerikan romanına yaptığı güçlü ve sanatsal açıdan eşsiz katkıdan dolayı" Nobel Edebiyat Ödülü'ne layık görüldü. 1955'te *A Fable*'la, 1962'de de *The Reivers*'la Pulitzer Ödülü'nü kazandı. Roman ve öykülerinin büyük bölümü ilhamını Mississippi'deki Lafayette County'den alan Yoknapatawpha County'de geçen William Faulkner, 1962'de geçirdiği kalp krizi sonucu öldü.

Türkçedeki kitapları: *Ses ve Öfke* (çev. Rasih Güran, YKY); *Döşegimde Ölürlen* (çev. Murat Belge, İletişim Yayınları); *Tapınak* (çev. Necla Aytür, YKY); *Ağustos Işığı* (çev. Murat Belge, İletişim Yayınları); *Ayı* (çev. Murat Belge, İletişim Yayınları); *Abşalom, Abşalom!* (çev. Aslı Biçen, YKY); *Kurtar Halkımı Musa* (çev. Necla Aytür, YKY); *Köy* (çev. Deniz Ilgaz, YKY); *Çılgın Palmiyeler* (Necla Aytür – Ünal Aytür, YKY); *Yenilmeyenler* (Necla Aytür – Ünal Aytür, YKY).

William Faulkner'ın
YKY'deki kitapları:

- O Akşam Güneşi (1993)
Abşalom, Abşalom! (2000)
Kurtar Halkımı Musa (2002)
Köy (2004)
Ses ve Öfke (2004)
Tapınak (2007)
Çılgın Palmiyeler (2011)
Yenilmeyenler (2012)
Emily'ye Bir Gül (2019)

WILLIAM FAULKNER

Emily'ye Bir Gül

Seçme Öyküler

Hazırlayan
Güven Turan

Çevirenler
Aysun Arslan – Necla Aytür – Ünal Aytür
Ayberk Erkay – Gül Ülker Gül – Bilge Karasu
Ülkü Tamer – Güven Turan – Burcu Uğuz

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 5486
Modern Klasikler
Edebiyat - 1570

Emily'ye Bir Gül - Seçme Öyküler / William Faulkner
Çevirenler: Aysun Arslan – Necla Aytür – Ünal Aytür – Ayberk Erkey
Gül Ülker Gül – Bilge Karasu – Ülkü Tamer – Güven Turan – Burcu Uğuz
Hazırlayan: Güven Turan

Kitap editörü: Darmin Hadzibegović
Düzeltili: Filiz Özkan

Kapak tasarımı: Davut Yücel
Sayfa tasarımı: Mehmet Ulusel
Grafik uygulama: Akgül Yıldız

Baskı: Elma Basım Yayın İletişim Hizmetleri San. Tic. Ltd. Şti.
Tevfikbey Mah. Halkalı Cad. No: 162/7
Küçükçekmece / İstanbul
Tel: 0212 697 30 30
Sertifika No: 45460

Çeviriye temel alınan baskı: *Collected Stories*, Vintage, New York, 1995
Bu kitapta yer alan öykülerden “Elly”, “Dr. Martino” ve “Carcassonne” daha önce
Doktor Martino adlı derlemede (çev. Bilge Karasu, Yenilik Yayınları, 1956), “Kuru Eylül”,
“O Akşam Güneşi”, “Kırmızı Yapraklar” ve “Bir Adalet” ise daha önce *Kırmızı Yapraklar* adlı
derlemede (çev. Ülkü Tamer, Ataç Kitabevi Yayınları, 1959) yer almıştır.
1. baskı: İstanbul, Kasım 2019
ISBN 978-975-08-4614-4

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2019
Sertifika No: 44719

Copyright 1934, 1950 by Random House, Inc. Copyright 1930, 1931, 1933, 1934, 1935, 1939,
1943, 1948 by William Faulkner. Copyright 1930 by Forum.
Copyright 1930, 1932, 1934, 1941, 1942, 1943 by Curtis Publishing Company.
Bu kitabın çevirisi Random House LLC'ye bağlı Random House izniyle yayımlanmıştır.
Bu kitabın telif hakları AnatoliaLit Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0212) 252 47 00 Faks: (0212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
[facebook.com/YapıKrediKulturSanatYayincilik](https://www.facebook.com/YapıKrediKulturSanatYayincilik)
twitter.com/YKYHaber
[instagram.com/yapikrediyayinlari](https://www.instagram.com/yapikrediyayinlari)

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

İçindekiler

Ambar Kundakçısı • 7

Bir Ayı Avı • 27

İki Asker • 41

Emily'ye Bir Gül • 57

Kuru Eylül • 68

Elly • 80

Avludaki Katır • 95

O Akşam Güneşi • 110

Kırmızı Yapraklar • 127

Bir Adalet • 150

Dikkat! • 165

Şeref • 185

Dr. Martino • 198

Tilki Avı • 217

Bir Kraliçe Vardı • 234

Dağdaki Zafer • 250

Carcassonne • 279

Çevirmen biyografileri • 284

Yayın notu: “Elly”, “Dr. Martino” ve “Carcassonne” adlı öykülerde, bu öyküleri çeviren Bilge Karasu’nun yazım tercihlerine sadık kalınmıştır.

Ambar Kundakçısı

Yöre Yargıcının davaya baktığı mağazanın içi peynir kokuyordu. Kalabalık odanın gerisindeki çivi varilinin üstüne çömelmiş oturan çocuk, peynir kokusu aldığını ve daha da fazlasını biliyordu: Oturduğu yerden sıra sıra rafları aralıksız tika basa dolduran değişik boylardaki konserve kutularını görebiliyor, midesi bunların etiketlerini okuyordu, ama üstlerindeki, zihnine bir anlam ifade etmeyen yazılardan değil de, kıpkırmızı acı biberlerle gümüş rengi kıvrık balıklardan okuyordu; işte, duyduğunu bildiği bu peynir kokusu ile bağırsaklarının bir an kokladığına inandığı bu vakumlu et kokusunun yanında bir de ara sıra şiddetle yayılıp kaybolan, daha çok keder ve çaresizliğin doğurduğu sürekli bir korku duygusu, hafif bir korku kokusu vardı içinde – o köklü müthiş kan bağından gelen bir korkuydu bu. Yargıcın oturduğu, önünde babasıyla babasının düşmanının (*bizim düşmanımız* diye düşündü çaresizlik içinde; *bizim! Benim – babamla ikimizin! Babam o benim!*) ayakta durdukları masayı göremiyordu, ama seslerini, öbür ikisinin seslerini işitiyordu, çünkü babası tek söz etmemişi daha.

“Ama kanıtınız var mı Bay Harris?”

“Söyledim size. Domuz mısır tarlama girdi. Yakalayıp geri gönderdim. Hayvanı içinde tutacak çiti yok ki onun. Bunu kendisine söyleyip uyardım. Bir sonraki sefer domuzu benim ağıla kapattım. Geri almaya geldiğinde, ağılını onarsın diye yeteri kadar tel verdim ona. Bir sonrakinde ise domuzu ağıla koyup orda tuttum. Arabaya atlayıp evine gittim, kendisine verdiğim tel bahçede hâlâ sarılı duruyordu. Ceza olarak bana bir dolar öderse, domuzunu geri alabileceğini söyledim. Aynı akşam yabancı bir zenci parayı getirip domuzu aldı. ‘Ona sögle didi bağa, tahta da saman da yanabiliğ di, didi.’ ‘Ne?’ dedim. ‘Ona böğle di, didi bağa’ dedi zenci. ‘Tahta da saman da yanabiliğmiş.’ O gece ambarım yandı. Malları dışarı çıkardım ama ambar gitti.”

“Nerde o zenci? Elinizde mi?”

“Yabancı bir zenciydi, söyledim size. Nereye kaybolmuş bilmiyorum.”

“Ama kanıt değil ki bu. Kanıt olmadığını anlamıyor musunuz?”

“Şurdaki çocuğu getirin buraya. O biliyor.” Harris, “Onu değil. Küçük oğlanı. Çocuğu” deyinceye kadar, çömeldiği yerden çocuk da bir an, adam ağabeyini kastediyor sandı; yaşından küçük gösteriyordu, ufak tefeki ve babası gibi sıskaydı; üstüne ona bile çok dar gelen, pamuklu, kaba bir kumaştan yapılmış yamalı bir pantolon giymişti; taranmamış kahverengi düz saçları vardı, gri gözleri fırtına bulutları gibi öfkeliydi; kendisiyle masa arasındaki adamların ayrılarak iki sıra haşin yüzlü dar bir yol açtıklarını gördü; yolun sonunda, el edip kendisini çağıran Yargıç oturuyordu – kılıksız, yakasız gömlekle, saçları kırışmaya başlamış gözlüklü bir adamdı. Çocuk çıplak ayaklarının bastığı yeri hissetmeden, kendisine çevrilmiş haşin yüzlerin somut ağırlığı altında yürüyordu sanki. Duruşma değil de taşınma nedeniyle giydiği siyah yabanlık ceketi içinde kaskatı duran babası bakmadı bile ona. Gene o çılgın keder ve çaresizlik içinde, *Yalan söyletcek bana*, diye düşündü çocuk. *Ben de söylemek zorunda kalcam*.

“Adın ne senin, çocuk?” dedi Yargıç.

“Colonel Sartoris Snopes” diye fısıldadı.

“Ne? Daha yüksek sesle konuş” dedi Yargıç. “Colonel Sartoris ha? Sanırım bu yörelerde Colonel Sartoris adını taşıyan hiç kimse doğruyu söylemezlik edemez, öyle değil mi?” Çocuğun sesi çıkmadı. *Düşman! Düşman!* diye düşündü; gözleri bile bir an görmez olmuş, ne Yargıcın yüzündeki sevecenliği görebilmiş, ne de Harris adlı adama “Bu çocuğu sorguya çekmemi istiyor musunuz?” derken sesinin sıkıntılı olduğunu fark edebilmişti. Ama kulakları duyabiliyordu ve bundan sonraki upuzun saniyelerde o kalabalık küçük oda hafif ve gergin soluk alış verişler dışında derin bir sessizliğe gömülünce, sanki bir asma dalının ucunda kendini uçurumun üstünden salıncak gibi boşluğa salıvermiş, yükselip tam tepe noktasına ulaştığında da, yerçekiminin büyülenmişçesine taş kesildiği uzun bir an, zaman içinde ağırlıksız, öylece asılı kalakalmıştı.

Harris öfkeden patlarcasına, “Hayır!” dedi. “Lanet olsun! Gönderin gitsin şu adamı buralardan!” Şimdi zaman ve çevresindeki her şey birden gene hareketlendi, çocuğun altındaki boşluğu hızla

yeniden doldurdu; kulağına yeniden, peynir ve konserve et kokularının, korku, çaresizlik ve o köklü kan bağından doğan keder duygusunun içinden süzülerek insan sesleri gelmeye başladı:

“Dava kapanmıştır. Aleyhine bir delil bulamadım, Snopes; ama sana bir öğüdüm var. Buralardan çek git ve bir daha da gözümüze görünme.”

Babası ilk kez konuştu; sesi soğuk ve sert, sakın ve tekdüzeydi: “Benim niyetim de bu. İnsanların... (burada belli birini kastetmeden, ağza alınmayacak çok çirkin bir şey söyledi) ... ettiği bir yerde kalmayı düşünmüyorum zaten” dedi.

“Bu kadarı yeter” dedi Yargıç. “Arabamı al, hava kararmadan buralardan gitmeye bak. Dava düşmüştür.”

Babası dönüp yürüdü; çocuk da, o dimdik katı siyah ceketi, otuz yıl önce çalıntı bir atın üstünde, Güneyli bir inzibat subayının adamlarından birinin tüfeğinden topuğuna yediği kurşundan dolayı bir parça aksak yürüyen sıska bedeni takip etti; şimdi iki sırtın arkasından yürüyordu, çünkü ağabeyi kalabalığın içinde bir yerlerden çıkıp gelmişti; babasından uzun değildi ama daha iriydi, durmadan tütün çiğniyordu; iki sıra haşin suratlı adamın arasından geçerek mağazadan çıktılar, taban tahtaları aşınmış koridoru geçerek, bel vermiş basamaklardan aşağıya, mayıs ayının hafif tozları içine, köpeklerle yeniyetme oğlan çocuklarının arasına indiler; orayı geçtikleri sırada bir ses tıslar gibi bağırdı:

“Ambar kundakçısı!”

Çocuk hızla o yana dönerken gözleri gene görmez oldu; kızıl bir pus içinde, ay gibi, dolunaydan daha büyük bir yüz vardı karşısında; yüzün sahibi kendisinin gene yarı boyunda; kızıl pusun içinde o yüze doğru atıldı, başı yere çarptığında ne bir yumruk hissetmişti ne de bir sarsıntı; güçlkle doğrulup yeniden atıldı, bu kez de yumruk hissetmeden, ağzına kan tadı gelmeden doğrulunca, öteki oğlanın tabana kuvvet kaçtığını gördü, kovalamak için ileri fırlıyordu ki babasının eli çekip durdurdu; haşin, soğuk sesi tepesinden, “Git arabaya bin” dedi.

Araba yolun karşı tarafında, akasya ve dut ağaçlarının bulunduğu bir korulukta idi. Yabancı giysilerini giymiş hantal iki ablası ile sırtlarında basma fistanları, başlarında güneş başlıklarıyla annesiyle teyzesi arabada, çocuğun bile hatırladığı on, on beş taşınmadan

geriye kalan sefil ev eşyalarının –orası burası çökmüş bir soba, kırık dökük karyolalarla iskemleler, annesinin çeyizi olan, göçüp gitmiş ve unutulmuş bir tarih ve günün ikiyi on dört geçesinde durmuş sedef kakmalı bozuk duvar saati– üstlerinde, aralarında oturmuş beklıyorlardı. Annesi ağlıyordu, ama onu görünce koluyla yüzünü sildi ve arabadan inmeye başladı. Babası, “Yerine geç” dedi.

“Yaralanmış. Biraz su bulup yıkamam lazım yüzü—”

“Yerine geç diyorum sana” dedi babası. Kendisi de arka taraftan bindi. Ağabeyinin önceden gelip oturduğu yerdeki sürücü koltuğuna çıktı ve kabuğu soyulmuş söğüt dalıyla sıska katırlara şiddetli iki kırbaç indirdi, ama öfkelenmeden. Hayvanların canını yakmak bile değildi amacı; ileriki yıllarda torunları otomobillerini sürmeden önce nasıl gaza basıp motora yükleneceklerse, onun yaptığı da tıpkı bunun gibi bir şeydi – tek bir hareketle katırları hem kırbaçlıyor hem dizginliyordu sanki. Araba yola koyuldu; mağaza, haşin gözlerle olayı izleyen sessiz kalabalıkla birlikte geride kaldı, yoldaki bir dönemeçten sonra da görünmez oldu. *Sonsuz kadar*, diye düşündü çocuk. *Belki kanıksamıştır artık, belki artık hiç...* durdu, gerisini yüksek sesle kendi kendine bile söylememek için durdu. Annesi eliyle omzuna dokundu.

“Acıyor mu?” dedi.

“Yok” dedi çocuk. “Acımıyo. Rahat bırak beni.”

“Kurumadan önce kanın birazını silemez misin?”

“Akşama yıkarım” dedi. “Rahat bırak beni diyom sana.”

Araba yola devam ediyordu. Nereye gittiklerini bilmiyordu o. İçlerinden hiçbiri ne bilir ne de sorardı, çünkü her zaman bir yerlere varırlardı, bir günlük ya da iki, hatta üç günlük bir uzaklıkta kendilerini bekleyen iyi kötü bir ev olurdu her zaman. İhtimal babası şimdiden başka bir çiftlikte ekip biçecek bir toprak kiralamıştı, sonra da... Şimdi gene susup gerisini getirmedi. Babası hep başarılıydı bunu. En azından çıkar çatışması olmayan durumlarda, babasının kurtları andıran başına buyrukluğunun, hatta cesur tavırlarının, yabancıları etkileyen bir yanı vardı; içinde yatan o hırçın bencillik bu insanlarda sanki ona karşı güven değil de, daha çok onun kendi yaptıklarının haklılığına olan şiddetli inancının çıkarlarının uyduğu herkes için yararlı olacağı yolunda bir duygu uyandırıyor.

O gece, içinden dere akan bir meşe ve kayın koruluğunda kamp

kurdular. Geceler hâlâ serindi; bu yüzden, yakındaki bir çitten söktükleri kazıkları boylamasına keserek ufak, derli toplu, neredeyse kıt kanaat bir ateş yaktilar; babası dondurucu soğuklarda bile böyle odunu esirgeyerek tutumlu ateşler yakmayı bir huy, bir alışkanlık edinmişti. Daha ileri bir yaşta olsaydı, çocuk buna dikkat eder, neden daha büyük bir ateş yakmadığını anlamaya çalışırdı – yalnızca savaştaki savurganlığı ve yıkımı görmekle kalmayıp kanında kendisinin olmayan nesnelere hoyratça harcama eğilimi de taşıyan bir adam, neden önüne çıkan her şeyi yakmıyordu ki? Sonra belki bir adım daha ileri giderek şöyle düşünebilirdi: Cimrice yakılan bu ateşler, babasının o dört yıl boyunca yanında birbirine bağlı dizi dizi atlarla birlikte (düşmandan ele geçirilmiş atlar, diyordu o bunlara), Kuzeyli, Güneyli, tüm askerlerden kaçarak saklandığı ormanlarda geçirdiği gecelerden geriye kalan bir alışkanlıktı. Yaşı daha da ileri olsaydı, gerçek nedeni tahmin edebilirdi belki: Çelik ya da barut nasıl bazı kimselerin kişiliklerini korumak için başvurdukları tek silahsa, ateş de babasının bu uğurda tüm varlığıyla benimsediği bir güçtü, yoksa hayat yaşamaya değmezdi; bu yüzden ateşe saygı duyması ve onu dikkatli kullanması gerekiyordu.

Ancak şu anda çocuk bunları düşünmüyordu, ömür boyu hep aynı ölçekte küçük ateşler görmüştü o. Yaktıkları ateşin başında akşam yemeğini yedi şimdi; demir tabağının üstünde neredeyse uyuyup kalacaktı ki, babası çağırıldı; bir kez daha onun dik sırtının, tutuk ve iyice aksayan ayağının ardından yürümeye başladı; bayırı turmanıp yıldızların aydınlattığı yola vardıklarında başını kaldırıncaya, yıldızlara karşı babasını gördü, ama ne yüzü ne de derinliği vardı – kendisi için dikilmemiş olan o frak ceketinin demir kıvrımları içinde, sanki tenekeden kesilmiş, yalınkat, kara, kansız cansız bir görüntüydü; sesi teneke gibi sert, teneke kadar soğuktu:

“Anlatayım, diye düşündün. Söyleyecektin yargıca.” Çocuk sesini çıkarmadı. Babası elinin tersiyle başının yan tarafına, sert ama öfkesiz bir tokat attı, tıpkı mağazanın orada iki katırı kırbaçladığı, tıpkı onlardan birine sırtındaki atsineğini öldürmek için sopayla vuracağı gibi, sesinde şiddet ya da öfke belirtisi olmadan. “Erkek oluyorsun sen artık. Öğrenmen gerek. Kendi kanından olanlara arka çıkmalısın, yoksa kendi kanından hiç kimse arka çıkmaz sana. Bu sabah o iki adamdan biri senden yana olur muydu sanıyorsun,

ya da bu sabah oradakilerden hiç kimse? Kendilerini alt ettiğimi bildiklerinden, onların tek derdi, bir fırsat yakalayıp beni köşeye sıkıştırmaktı, anlamadın mı? Ha?” Sonradan, yirmi yıl sonra, çocuk kendi kendine şöyle diyecekti: “Ona adamların yalnızca gerçeğin, adaletin peşinde olduklarını söyleseydim, bana bir tokat daha atardı.” Ancak, şimdi sesini çıkarmadı. Ağlamıyor, orada öyle duruyordu. “Cevap ver bana” dedi babası.

“Anladım” diye fısıldadı. Babası arkasını döndü.

“Git yat şimdi. Yarın orda oluruz.”

Yarın orada oldular. Öğleden sonra erken bir saatte araba iki odalı boyasız bir evin önünde durdu; daha önce, çocuğun on yıllık yaşamında bile, önünde durdukları bir düzine evin neredeyse aynısı olan bir evdi bu; gene öteki bir düzine seferdeki gibi, iki ablasıyla babası ve ağabeyi yerlerinden kıvıldamadıkları halde, annesiyle teyzesi inip arabayı boşaltmaya başladılar.

Kızlardan biri, “Domuzu bilem bağlasan durmaz herhal” dedi.

“Öyle de olsa, alıacak, domuz gibi oturacaksınız burda ve beğeneceksiniz” dedi babası. “Hadi, şu iskemlelerden kalkın da yükleri boşaltmada ananıza yardım edin.”

İki kız kardeş dalga dalga uçuşan ucuz kurdeleler içinde arabadan indiler, iri kıyım ve hantal; kızlardan biri, karmakarışık arabadan orası burası zedelenmiş bir fener çekip çıkardı; öteki ise eski püskü bir süpürge. Babası dizginleri büyük oğluna verip tutulan bacaklarıyla tekerleğin üstünden yere indi. “Araba boşalınca atları ambara götürüp yemlerini ver.” Ardından, “Benimle gel” dediğinde, çocuk önce babasının hâlâ ağabeyiyle konuştuğunu sandı.

“Ben mi?” diye sordu.

“Evet” dedi babası. “Sen.”

Annesi, “Abner” diye seslendi. Babası bir an durup, kırışan, gür, öfkeli kaşlarının altından o dik, sert bakışıyla arkasına baktı.

“Gideyim de, yarından sonra önümüzdeki sekiz ay boyunca bedenimi de ruhumu da sahiplenmek niyetinde olan şu adamla bir konuşayım diyorum.”

Yeniden yola çıktılar. Bir hafta önce –daha doğrusu, dün akşamdan önce– olsa, çocuk babasına nereye gittiklerini sorardı, ama şimdi sormuyordu. Dün akşamdan önce de babasının ona vurduğu olmuştı, ama o zamana kadar durup nedenini hiç açıklamamıştı;

o tokat ve ardından gelen sakin, öfkeli ses sanki hâlâ kulaklarında cınlıyor, yankılanıyor, ama çocuk olmanın yarattığı korkunç engel ve küçük yaşının yetersiz kalan ağırlığı dışında ona hiçbir şey söylemiyordu – bu ağırlığın, ne havalanarak dünyanın kurulu düzeninden kurtulmasını sağlayacak ölçüde hafif, ne de o düzen içinde yere sağlam basmasına, düzene karşı çıkarak olayların gidiş yönünü değiştirmesine elverecek kadar güçlü olmadığı dışında hiçbir şey.

Çok geçmeden meşe ve sedirlerin, başka bazı çiçekli ağaçlarla çalıların bulunduğu koruyu gördü; ev orada olmalıydı, ama daha göremiyordu. Üstü hanımeli ve beyaz güllerle kaplı bir çitin yanından yürüyerek, tuğladan yapılma iki sütunun arasındaki tek kanatlı büyük bahçe kapısına geldiler; şimdi uzayıp giden geniş bir araba yolunun ötesinde evi ilk kez gördü ve o anda babasını da, o büyük korkusunu da, çaresizliğini de unuttu; yürümeye devam eden babasını yeniden hatırlayınca bile korkusuyla çaresizliği geri gelmedi. Çünkü, daha önceki on iki taşınmalarında hep yoksul bölgelerde, çiftliklerin, tarlaların, evlerin ufak olduğu yörelerde kalmışlardı; daha önce hiç bunun gibi bir ev görmemişti. İçinde birden kabaran ama yaşı çok küçük olduğundan nedenini sözcüklere dökemeyeceği bir huzur ve sevinçle sakin sakin, *Mahkeme salonu kadar büyükmüş*, diye düşündü. *Onlara bir şey yapamaz. Bu huzurlu ve saygın ortamın bir parçası olan insanlara erişemez onun kolu; onların gözünde vız vız eden bir yabanarısından farksızdır o: Bir an sokabilir belki, ama o kadar; şu huzur ve saygınlığın büyüğü, buradaki ambarları, ahırları, sığır ağıllarını bile, onun çıkarabileceği cılız alevlere karşı koruyacaktır ...* gözlerini yeniden babasının katı dik sırtına, kaskatı aksak ayağına, hiçbir yerde cüsseli görünmediğinden evin yanında da pek cüceleşmeyen ve şimdi de bu sakin, sütunlu arkaplana karşı kesinlikle eskisinden daha da çok tenekeden hoyratça kesilmiş benzeyen, sanki derinliği olmadığından güneşe yanlmasına tutulsa gölge vermeyecek bir şeyi andıran bedenine çevirince, duyduğu bu huzur ve sevinç bir an zayıflar gibi oldu. Babasını izlerken, onun şaşmayan adımlarla dümdüz yürüdüğünü, derken aksak ayağının daha önce evin araba yolunda duran bir atın bıraktığı pisliğin üstüne –adımının yönünü biraz değiştirse kaçınabileceği bir küme taze at pisliğinin tam üstüne– indiğini gördü. Ancak huzur ve sevinci yalnızca bir an zayıflamıştı, ama evin büyüğü altında yürümeye devam

ederken aklından geçen şunlar da, çocuğun sözcüklere dökebileceği düşünceler değildi: Böyle bir eve sahip olmayı o da isteyebilirdi, ama kıskanmadan, kızıp içi yanmadan isteyebilirdi – asla önünde yürüyen şu demir gibi siyah ceketin, kendisinden habersiz, içinde barındırdığı açgözlü ve kıskanç öfkeyle değil: *Belki o da hisseder bunu. Belki bu duygu değiştirir bile onu, belki şimdi istemedenden olduğundan başka bir insan yapar.*

Sundurmayı geçtiler. Babasının aksak ayağının döşeme tah-talarına indikçe çıkardığı, saat vuruşlarını andıran muntazam ve kararlı sesi işitebiliyordu şimdi; içinden çıktığı bedenle –sanki artık açgözlülük ve hırçınlığın alabileceği en küçük boyuta ulaştığından, önündeki beyaz kapı dahil hiçbir şeyin, yassı, geniş kenarlı siyah şapkanın, kumaşı bir zamanlar siyah olan ama şimdi eskilikten yaşlı karasineklerin yeşilimsi rengine dönmüş, yukarı kalkan kolları çok geniş, kolların içindeki elleri birer pençe gibi gösteren o resmî ceketin, hiçbir şeyin daha fazla cüceleştiremediği o bedenle– hiç orantılı olmayan bir sestir bu. Kapı öyle acele açıldı ki, çocuk önlerine dikilen keten ceketli, düzgünce taranmış kır saçlı Zenci uşağın baştan beri kendilerini gözetliyor olması gerektiğini düşündü. “Ayaklarını sil de içeri ögle gir, beyaz adam. Binbaşı evde değil” dedi Zenci.

Babası öfkelenmeden kapıyı da onu da iterek, “Çekil yolundan zenci parçası” dedi, şapkası hâlâ başında içeri daldı. Çocuk şimdi aksak ayağın kapı eşiğinde bıraktığı izleri gördü; aynı izler, beden ağırlığının sanki iki katımı taşıyan (ya da o ağırlığı yere aktaran) bu ayağın, açık renkli halının üstünde attığı makine gibi kararlı adımların gerisinde de belirliyordu. Zenci arkalarından, “Miss Lula! Miss Lula!” diye bağırdı; o sırada, halı döşeli merdivenin zarif kavisinin, tavandan sarkan avizelerin parıltısının ve altın çerçevelerin dilsiz ışıltısının ortalığa yaydığı sıcak bir selin içindeymiş gibi duran çocuk, hızla yaklaşan ayak seslerini işitti, sonra da kadını gördü; daha önce belki benzerini hiç görmediği kibar bir hanımdı bu; üstünde yakası dantelli gri bir elbise, belinde bir önlük, kollarını sıvamış, holde onlara doğru yürürken havluyla ellerine bulaşmış kek ya da kurabiye hamurlarını siliyor, bir yandan da babasına değil de, gözlerine inanamayan bir şaşkınlıkla, açık renk halıdaki ayak izlerine bakıyordu.

“Durdurmaya çalıştım” diye bağırdı Zenci. “Ona söğledim ayaklarını—”

Kadın titreyen bir sesle, “Lütfen çıkıp gider misiniz?” dedi. “Binbaşı De Spain evde değil. Lütfen gider misiniz?”

Babası o zamana kadar bir daha konuşmamıştı. Şimdi de konuşmadı. Hatta kadının yüzüne bile bakmadı. Başında şapkasıyla halının ortasında kımıldamadan dimdik durup, çakıl taşı rengindeki gözlerinin üstünde demir kırı gür kaşları hafifçe seğirirken, kısa bir süre acele etmeden dikkatle evi inceledi. Sonra gene acele etmeden dikkatle geriye döndü; çocuk onun sağlam ayağının eksenini etrafında dönerken aksak ayağıyla bir yay çizerek halıda uzun ve gitgide belirsizleşen son bir leke bıraktığını gördü. Babası o lekeye hiç bakmadı; gözlerini tek bir kez bile yere çevirip haliye bakmamıştı. Zenci uşak onlara kapıyı açtı. Kapı arkalarından kapandığı sırada kulaklarına belli belirsiz, öfkeden çılgına dönmüş bir kadının feryadı geliyordu. Babası en üst basamakta durdu, ayakkabısının altını basamağın ucuna sürterek temizledi. Bahçe kapısında bir daha durdu. Arkasına döndü, aksak ayağının üstünde dikilip yükselerek kısa bir süre eve baktı. “Güzel ve beyaz, değil mi?” dedi. “Alın teri bu. Zenci teri. Daha adamın dilediği kadar beyaz değil anlaşılır. İçine biraz da beyaz teri katmak istiyor belki de.”

Aradan iki saat geçmişti, çocuk evin arkasında odun yarıyordu; içeride annesi, teyzesi ile iki ablası yemek hazırlamak için ocağı yakıyorlardı – hayır, biliyordu ki yalnız annesiyle teyzesi, ablası değil; bu uzaklıktan ve duvarlar boğduğu halde bile, iki ablasının o cansız çığırktan seslerinden her yere onulmaz bir uyusukluk, bir tembellik yayılmaktaydı; o sırada kulağına nal sesleri geldi; derken, güzel, kızıl doru bir kırsağın sırtında, beyaz keten elbiseli adamı gördü; kim olduğunu daha, önünde sarılmış halı, tombul doru bir araba atıyla arkadan gelen Zenci delikanlıyı görmeden bile anlamıştı – adam kıpkırmızı, öfkeli bir yüzle atını hâlâ dörtmala sürerek, evin köşesinin ilerisinde, babasıyla ağabeyinin oturdukları arkaya yatık iskemlelere doğru gözden kayboldu; az sonra, çocuk neredeyse daha baltayı yere bırakmaya vakit bulamadan, nal seslerini yeniden işitti, kızıl doru kırsağın gene dörtmala bahçe kapısından çıkıp gittiğini gördü. Sonra babası bağırarak kızlardan birine ses-